GLOBALNIE · ANALIZA

DWUDZIESTU W WALCE O TRON PIOTROWY. PRZEGLĄD KANDYDATÓW DO PAPIESTWA

Adrian Kochan · 6 maja 2025

Herbert pisał, że „Trzeba wziąć miasto za gardło i wstrząsnąć nim trochę". W czasach nadchodzącego konklawe warto wiedzieć, kto może wstrząsnąć Wiecznym Miastem i Kościołem.

W *Trenie Fortynbrasa* Zbigniew Herbert opisuje monolog księcia norweskiego, który zmierzał pobić Polaków, Fortynbrasa, stającego nad ciałem Hamleta. Chociaż długo Fortynbras mówić nie może, bo przecież czekają na niego projekty kanalizacji czy dekrety o prostytutkach i żebrakach, to przed odejściem od truchła Hamleta opisuje mu on, jak będzie wyglądał jego pogrzeb. Wszystko to, tako rzecze Fortynbras, „To będą moje manewry przed objęciem władzy/ Trzeba wziąć miasto za gardło i wstrząsnąć nim trochę". Nie tylko herbertowski Fortynbras wiąże pogrzeb z manewrami przed objęciem władzy, bo werble wojenne słychać i w Watykanie. Dobrze więc byłoby znać tych, których nazwiska przy wdzięcznych werblach wybrzmiewają...

Kontynuacja czy zmiana?

Zacznijmy jednak od *ordre de bataille*, które w mediach się okazały. Kardynał Walter Kasper, znany progresista, który brał udział w słynnych spotkaniach w Sankt Gallen, zdążył już powiedzieć, iż „Lud Boży już zagłosował na pogrzebie i wezwał do kontynuacji drogi Franciszka",[1] a kardynał Michael Czerny, bliski współpracownik papieża Franciszka i prefekt Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka, stwierdził, że dyskurs „jedności", promowany przez konserwatywnych kardynałów, choć brzmi całkiem dobrze, to tak naprawdę oznacza odwrót od pontyfikatu Franciszka. Zdaniem kardynała, błędnym kierunkiem dla konklawe jest „przekonanie, że priorytetem jest jedność".[2]

> Z drugiej strony barykady, kardynał Gerhard Müller otwarcie obdarowuje zmarłego papieża mianem dyktatora[3] oraz ostrzega, że wybór nieortodoksyjnego papieża może doprowadzić do schizmy.[4] Kardynał Timothy Dolan, arcybiskup Nowego Jorku, również zaczął dystansować się od dorobku zmarłego, choć w dyplomatyczny sposób. Zapytany o to, czego będzie szukał w przyszłym papieżu, odpowiedział „ciepłego serca Franciszka... z hmm, jak by to ująć, większą klarownością w nauczaniu, większymdopracowaniem tradycji Kościoła, głębszym sięganiem do skarbów przeszłości".[5]

Obserwując te manewry zza murów Wiecznego Miasta, korzystnym dla wiernych byłoby wiedzieć coś więcej o ich głównych postaciach. Temu ma właśnie służyć ten artykuł Jednak zanim do tego przejdziemy, warto byłoby też przytoczyć wpierw pewne podstawowe fakty o samym konklawe.

Faktografia – co, gdzie, kiedy?

Konklawe odbędzie się 7 maja. Prawo do brania w nim udziału posiada 134 kardynałów. Warto tutaj wspomnieć, że niesławny kardynał Angelo Becciu, uwikłany w skandale finansowe i za nie skazany, domagał się także tego prawa, lecz zrezygnował ze swych żądań po tym, jak, podobno, kardynał Parolin poświadczył o istnieniu dwóch listów zmarłego papieża, które jasno dają znać, że partycypacja kardynała Becciu w konklawe byłaby wbrew jego woli.[6] Dodatkowo kardynałowie Antonio Cañizares Llovera, znany jako „mały Ratzinger", i John Njue najprawdopodobniej nie wezmą udziału w wyborze nowego wikariusza Chrystusa ze względów zdrowotnych,[7] co zmniejsza liczbę kardynałów elektorów do 133.

Żeby zostać papieżem, potrzeba uzyskać zaufanie przynajmniej 2/3 kardynałów elektorów, czyli, jeżeli kardynał Cañizares faktycznie nie weźmie udziału w konklawe, to do wyboru na tron Piotrowy dany kandydat będzie potrzebował minimum 89 głosów. 108 kardynałów elektorów (81%) zostało mianowanych przez papieża Franciszka, 20 przez Benedykta XVI (15%) oraz 5 (4%) przez Jana Pawła II. 52 kardynałów elektorów pochodzi z Europy (38.8%), w tym 17 (12.7%) z Włoch, 23 (17.2%) z Azji, 17 (13.4%) z Afryki, 17 (12.7%) z Ameryki Południowej, 20 (14.9%) z Ameryki Północnej oraz 4 (3%) z Oceanii.[8]

> Chociaż żaden z kardynałów nie bronił publicznie możliwości konsumpcji psów, choć w Korei Południowej jedzenie psów jest utożsamiane z katolikami,[9] to tzw. pokemony znajdą się i na watykańskiej liście wyborczej. Przykładowo kardynał Filipe Neri Ferrão, arcybiskup Goa, zachęcał swoich księży, by odwiedzili bałwany Ganeśa, hinduskiego bóstwa o głowie słonia, podczas święta Ganeśćaturthi, kiedy świętowane są jego narodziny. Na szczęście kardynał Ferrão raczej nie ma szans na zostanie następcą Świętego Piotra. Czyje szanse na objęcie Stolicy Piotrowej są większe?

Fridolin kardynał Ambongo Besungu

Urodzony: 24.01.1960 (65 lat) w Boto w Demokratycznej Republice Konga.

Zawołanie biskupie: „Omnia Omnibus" (Wszystkim dla wszystkich).

Szanse według Polymarket:[10] 1%

Kardynał Ambongo dał się poznać opinii publicznej szerzej podczas zamieszania związanego z *Fiducia Supplicans*, dokumentu zezwalającego na nieformalne błogosławienie par homoseksualnych. Ambongo, jako arcybiskup Kinszasy i prezydent Sympozjum Konferencji Episkopatów Afryki i Madagaskaru (SECAM), organizował opór wobec tego dokumentu. Zarazem przed opublikowaniem stanowiska SECAM osobiście poleciał do Rzymu, gdzie uzgodnił jego treść z Franciszkiem. Ergo – sprzeciwił się papieżowi, ale za zezwoleniem papieża.[11] Ponadto, kardynał aktywnie oponuje rządom prezydenta Tsihekediego, za co został nawet postawiony w stan oskarżenia. Wyrażał się także pozytywnie o procesie synodalnym i inkul-

turacji oraz wyraził otwartość na studiowanie kwestii diakonatu kobiet.

Lars Anders kardynał Arborelius

Urodzony: 24.09.1949 (75 lat) w Sorengo w Szwajcarii.

Zawołanie biskupie: „In Laudem Gloriae" (Ku chwale Majestatu).

Szanse według Polymarket: –

Urodzony w rodzinie luterańskiej nawrócił się na katolicyzm w wieku 20 lat, wstępując do zakonu karmelitańskiego w Norraby w 1971 r. W roku 1998 stał się biskupem Sztokholmu, notabene pierwszym szwedzkim biskupem od czasów reformacji. Podpisał się pod listem bratniego upomnienia wobec niemieckiego episkopatu oraz uznaje, że szwedzkie społeczeństwo zmęczyło się już sekularyzacją, która odebrała mu punkt odniesienia. Z drugiej strony rygorystycznie ograniczył sprawowanie *Vetus Ordo*. Przychylnie wypowiadał się także o *Amoris Laetitia* oraz imigracji.

Jean-Marc kardynał Aveline

Urodzony: 26.12.1958 (66 lat) w Sidi Bel Abbès w Algierii.

Zawołanie biskupie: „Fiat mihi secundum verbum tuum" (Niech Mi się stanie według twego słowa).

Szanse według Polymarket: 1%

Kardynał Aveline, arcybiskup Marsylii urodzony jeszcze w Algierii francuskiej, chwalił organizacje takie jak *SOS Méditerranée*, odpowiedzialne za „ratowanie" migrantów na morzu, choć zastrzegł, że każdy powinien posiadać prawo do niemigrowania. Według niego teologia z jej formułami ma mało do powiedzenia, jeżeli chodzi o dialog międzyreligijny, ponieważ przestrzeń dialogu jest tą przestrzenią, gdzie spotykamy Boga.[12] Aveline był ważnym członkiem Synodu o synodalności – należał do komisji, która przygotowywała końcowy raport. Co warto odnotować, jest on całkiem dobrze nastawiony do Mszy Trydenckiej, samemu ją sprawując oraz stając w obronie biskupa Tuluzy, Dominique Reya, który został zmuszony do rezygnacji między innymi za zbytnią otwartość wobec środowisk tradycyjnych. Gdyby Aveline został wybrany papieżem, nie musiałby się nawet zbytnio głowić nad nowym imieniem, bo jest znany już w niektórych kręgach jako Jan XXIV.[13]

Charles Maung kardynał Bo

Urodzony: 26.10.1948 (76 lat) w Mohla w Mjanmie.

Zawołanie biskupie: „Omnia possum in eo" (Wszystko mogę w nim).

Szanse według Polymarket: 1%

Urodzony w biednej wiosce w roku, którym Mjanma uzyskała niepodległość, Kardynał Bo nie miał łatwo jako duszpasterz właśnie przez burzliwą historię Mjanmy. Rozpoczął swoją naukę w salezjańskim seminarium w 1962 r., kiedy generał Ne Win przeprowadził zamach stanu i wyświęcony 1976 r., sprawował on swoją pierwszą posługę kapłańską w regionie Szan, centrum operacji Kaczińskiej Armii Niepodległościowej, jednej z wielu etnicznych bojówek prowadzących walkę z rządem centralnym. Prywatnie przyjaciel Aung San Suu Kyi, której rząd został obalony w 2021 r. przez juntę wojskową, Bo zabronił księżom brać

udziału w prodemokratycznych protestach z obawy przed wystawieniem Kościoła juncie jako łatwego celu, choć nie sprzeciwiał się partycypacji świeckich katolików. Kardynał Bo jest bardzo sceptyczny wobec KPCh, którą obwiniał między innymi za COVID-19 i krytykował za działania w Hongkongu i Xinjiangu. Bo jest zwolennikiem drogi synodalnej oraz komunii dla rozwodników, choć bywa postrzegany jako względnie ortodoksyjny[14]

Willem Jacobus kardynał Eijk

Urodzony: 22.06.1953 (71 lat) w Duivendrecht w Holandii.

Zawołanie biskupie: „Noli Recusare Laborem" (Nie odrzucać pracy).

Szanse według Polymarket: 1%

Arcybiskup Utrechtu wychowywał się w rodzinie z ojcem protestantem i matką katoliczką, kończąc wpierw studia medyczne 1978 r. i następnie zostając wyświęconym w 1985 r. Uzyskał też doktorat w etyce medycznej, pisząc pracę na temat eutanazji. Kardynał Eijk wypowiadał się pozytywnie o Vaticanum Secundum, ale sprzeciwia się zniesieniu celibatu i *viri probati*, błogosławieniu par homoseksualnych oraz wyświęcaniu kobiet na księży, co jego zdaniem jest „tematem lat sześćdziesiątych". Ponadto, Eijk mocno krytykuje hiperindywidualizm postchrześcijańskiego świata oraz nawet pokusił się o dywagację, iż obecny zamęt wśród biskupów, spowodowany także przez niejasność papieża Franciszka, być może jest znakiem nadchodzącego końca czasów. Ponoć mowa kardynała została pozytywnie przyjęta podczas jednej z Kongregacji Generalnych.[15]

Péter kardynał Erdő

Urodzony: 22.06.1953 (71 lat) w Budapeszcie na Węgrzech.

Zawołanie biskupie: „Initio non erat nisi gratia" (Na początku nie było niczego oprócz łaski).

Szanse według Polymarket: 7%

Urodzony za czasów głębokiej komuny, kardynał Erdő osobiście doświadczył jej dobrodziejstw, kiedy w wieku zaledwie czterech lat wraz z rodziną musieli uciekać z podpalonego przez Sowietów domu. Wyświęcony w 1975 r., Erdő kontynuował swoje studia, szczególności prawa kanonicznego, stając się potem profesorem właśnie prawa kanonicznego oraz teologii w Ostrzyhomiu. Wyniesiony do godności biskupiej w 1999 r. jako biskup pomocniczy Székesfehérváru, czyli pierwszej historycznej stolicy Węgier, już po trzech latach stał się arcybiskupem Ostrzyhomia-Budapesztu w wieku zaledwie 51 lat. Rok 2015 był kluczowy dla jego rozpoznawalności z dwóch powodów – podczas synodu poświęconego rodzinie bronił nierozerwalności małżeństwa oraz sceptycznie odnosił się do wołań o wpuszczenie „uchodźców". Krytykowany jest przez niektórych za zbyt bliskie powiązania z Fideszem.[16] Solidnie konserwatywny kandydat.

William kardynał Goh Seng Chye

Urodzony: 25.06.1957 (67 lat) w Singapurze.

Zawołanie biskupie: „Ut vivant" (Żeby żyli).

Szanse według Polymarket: –

Kardynał Goh jest pierwszym kardynałem z Singapuru oraz jednym z najbardziej konserwatywnych z Azji. Goh bardzo głośno wypowiadał się na tematy związane z homoseksualizmem – uważa, iż żadne „postępy" w nauce nie mogą zmienić nauczania Kościoła w tej materii i raczej, jego zdaniem, homoseksualistą nikt się nie rodzi. Sprzeciwiał się zniesieniu prawa zakazującego aktów homoseksualnych w 2018 r., lecz w 2022 r. trochę zmiękczył swoją pozycję, stwierdzając, że Kościół będzie neutralny tak długo, jak jego prawa będą chronione, uważając, że rząd powinien konstytucyjnie zakazać tzw. małżeństw homoseksualnych. Oprócz tego krytykował *Amoris Laetitia* za jej niejasność, a Synod o synodalności za to, że nie jest synodem wyłącznie biskupów. Jest otwarty na Msze w starym rycie oraz przypominał, iż przyjmowanie Pana Jezusa w pozycji klęczącej jest normą. Z drugiej strony jest aktywnie zaangażowany w tzw. ekumenizm – prowadził „liturgię" upamiętniającą reformację razem z luterańskim biskupem.[17]

Mario kardynał Grech

Urodzony: 20.02.1957 (68 lat) w Qala na Malcie.

Zawołanie biskupie: „In fractione panis" (W łamaniu chleba).

Szanse według Polymarket: 1%

Kardynał Grech jest jednym z ciekawszych przypadków w kolegium kardynałów. Za czasów Benedykta XVI uważany był za konserwatystę, który sprzeciwiał się legalizacji rozwodów na Malcie w 2011 r., nawet stwierdzając wprost, iż ci, którzy nie zgadzają się z nauką katolicką, nie powinni przyjmować Komunii Św. Ten konserwatywny sznyt jakoś wyparował po 2013 r. Obecny sekretarz generalny Synodu Biskupów także entuzjastycznie wprowadzał w życie *Amoris Laetitita* na Malcie, krytykował biskupów sceptycznych wobec niemieckiej drogi synodalnej, a także opowiadał się za diakonatem kobiet i przyjmowaniem migrantów z otwartymi ramionami. Według niektórych księży, którzy w 2014 r. wysłali list do Watykanu w jego sprawie, Grech ma tendencje despotyczne i zbytnio przywiązany jest do dóbr materialnych.[18] W kuluarach angielskojęzycznych nazywany bywa jako „the bozo from Gozo", czyli palant z Gozo.

Claudio kardynał Gugerotti

Urodzony: 7.10.1955 (69 lat) w Weronie we Włoszech.

Zawołanie biskupie: „Per orientalem viam" (Po stronie wschodniej).

Szanse według Polymarket: –

Podobnie jak kardynał Grech, kardynał Gugerotti też jest ciekawym przypadkiem, ale z innych powodów. To sprawny dyplomata, który między innymi odpowiadał za negocjacje Kościoła z reżimem Łukaszenki, prowadzące do pielgrzymki Świętego Jana Pawła II na Białoruś w 2002 r. oraz powrotu arcybiskupa Tadeusza Kondrusiewicza do Mińska w 2020 r. Od 2021 r. pełnił funkcję prefekta Dykasterii ds. Kościołów Wschodnich. Co istotne, Gugerotti jest wychowankiem kardynała Silvestriniego, jednego z członków grupy z Sankt Gallen, podobnie jak kardynał Parolin. Zasadniczo nie zabierał głosu w najgorętszych kwestiach dyskutowanych w Kościele, chociaż ponoć być jednym z głównych inicjatorów dokumentu, który jeszcze bardziej ograniczyłby tradycyjną Mszę niż *Traditionis Custodes*,[19] co zdementował sekretarz kardynała.[20] Według Jasona Horowitza z *New York Times* Gugerotti jest typowany jako następca Franciszka albo „kingmaker",[21] a portal *Riposte Catholique* uważa go, za „plan B" kardynała Parolina.[22]

José kardynał Tolentino Calaça de Mendonça

Urodzony: 15.12.1965 (59 lat) w Machico na Maderze, Portugalia.

Zawołanie biskupie: „Considerate lilia agri" (Przypatrzcie się liliom).

Szanse według Polymarket: 1%

Dorastał przez dziesięć pierwszych lat swojego życia w Angoli jako syn rybaka, a po powrocie do Portugalii piął się w górę w hierarchii akademickiej, zostając dziekanem wydziału teologicznego Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego w 2018 r. W tym samym roku został też wyznaczony przez papieża Franciszka do prowadzenia ćwiczeń duchowych dla kurii rzymskiej. W 2022 r. został mianowany prefektem Dykasterii ds. Kultury i Edukacji (notabene sam jest poetą). Ponoć jest fanem siostry Marii Teresy Forcades i Vila, benedyktynki znanej z promowania „queer" teologii.[23] Popiera*Amoris Laetitia*, dyskusję o zniesieniu celibatu i wyświęcaniu kobiet. Warto odnotować jego postać, ponieważ znany watykanista Sandro Magister uważa go za kandydata wpływowej Wspólnoty Sant'Egidio,[24] organizacji progresywnych świeckich katolików założonej w 1968 r. z inicjatywy Andrea Riccardiego, lewicowego intelektualisty, który nawet był ministrem w technokratycznym rządzie Mario Montiego.

Pietro kardynał Parolin

Urodzony: 17.01.1955 (70 lat) w Schiavon we Włoszech.

Zawołanie biskupie: „Quis nos separabit a caritate Christi?" (Któż nas może odłączyć od miłości Chrystusowej?).

Szanse według Polymarket: 27%

Powszechnie uważany za jednego z czołowych *papabili* (kardynałów z szansą zostania papieżem), kardynał Parolin, sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej, jest zawodowym dyplomatą. Odpowiada między innymi za tajny układ z KPCh mający na celu uregulowanie stosunków pomiędzy Watykanem a ChRL i Patriotycznym Stowarzyszeniem Katolików Chińskich, zawierający między innymi wskazanie biskupów przez partię komunistyczną. Według jego krytyków, z których najgłośniejszy jest sędziwy kardynał Zen z Hongkongu, ten tajny układ w rzeczywistości był zdradą chińskich katolików, którzy do 2018 r. oponowali przeciw PSKCh.

Jeżeli chodzi o poglądy, Parolin należy do progresywnego skrzydła Kościoła, wspierając między innymi *Amoris Laetitia*, synodalność i ograniczenia wobec *Vetus Ordo*, lecz w ostatnich latach zaczął miarkować się, między innymi poprzez nie opowiedzenie się definitywnie w kwestiach błogosławieństw dla par homoseksualnych czy celibatu. Ponadto skrytykował niemiecki episkopat za dywagacje na temat wyświęcania kobiet. Ergo, papież Parolin byłby kontynuatorem pontyfikatu Franciszka, lecz warto wspomnieć, iż ich relacje osobiste wcale nie były dobre. Franciszek nie tylko preferował w ostatnim czasie używanie Wspólnoty Sant'Egidio w celach dyplomatycznych, ale także dwukrotnie odmówił Parolinowi odwiedzenia siebie w szpitalu w tym roku. Ich pierwsze spotkanie po powrocie Franciszka ze szpitala miało miejsce dopiero po piętnastu dniach.[25]

Pierbattista kardynał Pizzaballa

Urodzony: 21.04.1965 (60 lat) w Cologno al Serio we Włoszech.

Zawołanie biskupie: „Sufficibit tibi gratia mea” (Wystarczy ci mojej łaski).

Szanse według Polymarket: 4%

Łaciński patriarcha Jerozolimy, podobnie jak kardynał Parolin, jest jednym z najczęściej wymienianych kandydatów na urząd Piotrowy. Urodzony w Lombardii, większość swojego życia spędził w Ziemi Świętej po tym, jak wstąpił do zakonu franciszkanów w 1984 r. W wieku 39 lat został wybrany kustoszem Ziemi Świętej, czyli przełożony zajmującego się opieką miejsc świętych w dzisiejszym Izraelu, a od 2020 r. jest właśnie patriarchą Jerozolimy. Zrobiło się o nim głośno, kiedy po ataku Hamasu 7 października 2023 r. zaoferował siebie samego w zamian za dzieci przetrzymywane jako zakładnicy. Bynajmniej nie oznacza to, że nie jest on krytyczny wobec Izraela. Pizzaballa uważa, że prawa Palestyńczyków nie są respektowane przez rząd, który potępił po tym, jak snajper izraelskiego wojska zamordował matkę i córkę wychodzące z kościoła w Gazie. Chociaż nie wypowiadał się zbyt często na kontrowersyjne tematy, wydaje się raczej konserwatywny, o czym może świadczyć jego otwartość na tradycyjną Mszę Świętą, celebrowanie Mszy Świętej *ad orientem* (w stronę ołtarza), podkreślanie męskiego charakteru kapłaństwa oraz przyjmowania eucharystii na język.

Robert Francis kardynał Prevost

Urodzony: 21.04.1965 (60 lat) w Chicago w USA.

Zawołanie biskupie: „In illo uno unum” (Jedno w jednym Chrystusie).

Szanse według Polymarket: 1%

Pochodzący z USA kardynał przez większość swojego życia był związany z Peru, dokąd wyjechał jako augustiański misjonarz w 1982 r. W 2015 r. został wyniesiony przez Franciszka do godności biskupiej, a w 2023 r. do kardynalskiej. Papież mianował go także prefektem Dykasterii ds. Biskupów, choć miał nie być jego pierwszym ani drugim wyborem. Serre Verweij uznaje go za kandydata umiarkowanego, który ma poprawne stosunki z kardynałami z obu skrzydeł Kościoła, samemu stroniąc od zabierania głosu w kwestiach kontrowersyjnych. Zarazem opowiedział się on za większą możliwością interpretacji doktryn przez poszczególne episkopaty.[26]

Albert Malcolm kardynał Ranjith Patabendige Don

Urodzony: 15.11.1947 (77 lat) w Polgahawela na Sri Lance.

Zawołanie biskupie: „Verbum caro factum est” (Słowo stało się ciałem).

Szanse według Polymarket: <1%

Lankijski kardynał i arcybiskup Kolombo powinien być szczególnie ciekawy dla Czytelników sympatyzujących z Bractwem Świętego Piusa X, ponieważ, w przypadku uregulowania przez nich swojego statusu, kardynał Ranjith zapowiedział, że chciałby, aby jego klerycy byli właśnie kształceni przez kapłanów bractwa.[27] Święcenia kapłańskie Ranjith sam uzyskał w 1975 r. od Świętego Pawła VI, a do godności biskupiej został wyniesiony w relatywnie młodym wieku 44 lat. Kardynałem uczynił go Benedykt XVI w 2010 r. Pomimo pozytywnego stosunku do FSSPX i tradycyjnej Mszy Świętej, jest on raczej zwolennikiem „reformy reformy”, czyli godnego i pięknego sprawowania *Novus Ordo*. W swojej diecezji promuje przyjmowanie Pana Jezusa w pozycji klęczącej oraz zakazał dziewczynkom udział w liturgicznej służbie ołt-

arza. Otwarcie też wspiera karę śmierci. Kardynał Ranjith jest jednym z bardziej, jeżeli nie najbardziej konserwatywnym kardynałem elektorem.

Robert kardynał Sarah

Urodzony: 15.06.1945 (79 lat) w Ourous w Gwinei.

Zawołanie biskupie: „Sufficibit tibi gratia mea" (Wystarczy ci mojej łaski).

Szanse według Polymarket: 4%

Gdyby konklawe odbywało się na X, kardynał Sarah miałby bardzo duże szanse na wybór w jednej z pierwszych rund. Znany ze swojej głębokiej duchowości oraz pięknego pióra, otrzymał on sakrę biskupią w wieku zaledwie 34 lat. Uczyniło go to najmłodszym biskupem świata, dzięki czemu uzyskał wtedy przydomek „baby bishop". Jako prefekt Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów w latach 2014-2021 dał się poznać szerzej, podobnie jak kardynał Ranjith, jako zwolennik „reformy reformy". Gorący przeciwnik sekularyzmu i relatywizmu, kardynał Sarah, wraz z Benedyktem XVI, w 2019 r. napisali książkę broniącą celibatu podczas synodu amazońskiego, podczas którego dyskutowano o nowym rycie dla Amazonii oraz wyświęcaniu żonatych mężczyzn. Sarah także głośno mówi o zagrożeniach dla cywilizacji zachodniej, nie stroniąc od krytykowanie między innymi masowej migracji. Uważniejszy czytelnik zauważy, że kardynałowie Sarah i Pizzaballa mają te samo zawołanie biskupie.

Daniele Fernando kardynał Sturla Berhouet

Urodzony: 04.07.1959 (65 lat) w Montewideo w Urugwaju.

Zawołanie biskupie: „Servir al Señor con Alegría" (Służyć Panu z weselem).

Szanse według Polymarket: –

Arcybiskup Montevideo początkowo był uważany za sojusznika Franciszka, akceptującego *Amoris Laetitita* czy np. dzieciobójstwo prenatalne i tzw. małżeństwa homoseksualne w Urugwaju. Kardynał Sturla nawet opowiedział się przeciw referendum mającym na celu zniesienie prawa dotyczącego tzw. ochrony osób „trans", za co został pochwalony przez organizację lobbującą za ruchem LGBT w Kościele o nazwie New Ways Ministry.[28] Za punkt zwrotny dla kardynała można uznać *Fiducia Supplicans*, dokument, który uznał za niejasny i kreujący chaos. Krytycznie odniósł się także do synodalności, przestrzegając przed wizją Kościoła jako gigantycznego NGO, a więc przechodząc na pozycję bardziej krytyczne wobec pontyfikatu Franciszka. Pytanie, które nasuwa się samo, to jaki kurs obrałby Sturla, gdyby został drugim papieżem z Ameryki południowej?

Luis Antonio kardynał Gokim Tagle

Urodzony: 21.06.1957 (67 lat) w Manili w Filipinach.

Zawołanie biskupie: „Dominus Est" (To jest Pan).

Szanse według Polymarket: 20%

Kardynał Tagle, często nazywany wcześniej przez media azjatyckim Franciszkiem, jest ewidentnie kandydatem kontynuacji. Znany ze swojej medialności i prezentowania siebie w środkach masowego przeka-

zu jako człowieka „luźnego". Przykładowo, podczas wizyty w Łodzi w 2018 r. przyznał się do znajomości trzech słów w języku polskim – mianowicie, słów „kiełbasa", „pierniki" i „wódka".[29] Wywodzi się z filipińskiej klasy wyższej. Został wyświęcony w 1982 r., lata 1985-1992 studiując w Stanach Zjednoczonych, gdzie zapoznał się i przyjął nauki „szkoły z Bolonii", czyli szkoły eklezjologii, która postrzega Sobór Watykański II jako wydarzenie, które zerwało ciągłość Kościoła. Według nich po soborze mamy *de facto* do czynienia z nowym Kościołem. Kardynał Tagle także opowiada się za odejściem od *Humanae Vitae*, encykliki świętego Pawła VI podtrzymującej grzeszność środków antykoncepcyjnych, większą otwartością Kościoła na homoseksualistów, a także synodalną wizją Kościoła i porozumieniem wynegocjowanym przez kardynała Parolina z KPCh.

Peter kardynał Kodwo Appiah Turkson

Urodzony: 11.10.1948 (76 lat) w Nsuta-Wassaw w Ghanie.

Zawołanie biskupie: „Vivere Christus est" (Żyć – to Chrystus).

Szanse według Polymarket: 16%

Wyświęcony w 1975 r. w Ghanie, Turkson studiował także w Stanach i w Rzymie, gdzie nawet pracował nad doktoratem, którego nie ukończył, ponieważ w 1993 r. został wyznaczony wyniesiony do godności biskupiej. W latach 2009-2017 był przewodniczącym Papieskiej Rady *Iustitia et Pax* i prefektem Dykasterii ds. Integralnego Rozwoju Człowieka w latach 2016-2022, wykazując się negatywnym stosunkiem wobec kapitalizmu oraz przenoszeniem zachodnich norm na resztę świata. Jest mniej konserwatywny niż większość kardynałów z Afryki, *vide* otwartość na zniesienie celibatu czy wygłaszany przez niego pogląd, że używanie środków antykoncepcji jest dopuszczalne, gdy jeden z małżonków jest zarażony wirusem. Określenie go mianem progresywnego byłoby jednak na wyrost – Turkson jest przeciwny święceniom kobiet, uznaje tzw. małżeństwa homoseksualne za aberrację (chociaż deklaruje też, że homoseksualizm nie powinien być prawne zakazany, co nie zaskarbiło mu sympatii swoich rodaków z Ghany) i ostrzega przed islamem. Jednym słowem, jest to wypisz wymaluj centrysta.

Lazarus kardynał You Heung-sik

Urodzony: 17.11.1951 (73 lat) w Daejon w Korei Południowej.

Zawołanie biskupie: „Lux mundi" (Światłość świata).

Szanse według Polymarket: –

Prefekt Dykasterii ds. Duchowieństwa od 2021 r., kardynał Lazarus wychowywał się bez ojca, nawrócił na katolicyzm w wieku 16 lat, a potem przekonał do tego także swoją matkę i rodzeństwo. W wieku 18 lat wstąpił do seminarium, lecz jego doświadczenie tam nie było do końca pozytywne – został księdzem dopiero 10 lat później w 1979 r., w międzyczasie dołączając do Focolare. Związek kardynała You Heung-sika z tym ruchem świeckich katolików założonym przez włoską nauczycielkę Chiarę Lubich, wydaje się ważny do zrozumienia jego postaci, ponieważ ruch Focolare promuje ideał harmonijnego życia wspólnotowego, budowania cywilizacji miłości według słów Jana Pawła II, czego przykładem było założone przez nich Mariapolis. Ideał wspólnoty pojawia się w wypowiedziach kardynała wielokrotnie, czy to w kontekście krytykowania ateistycznej i hedonistycznej współczesności, czy w jego podkreślaniu, że księża powinni być częścią swoich lokalnych społeczności, nie tylko ojcami duchowymi, ale także braćmi i syna-

mi. You Heung-sik sprzeciwia się zniesieniu celibatu, lecz określił siebie jako sceptycznego wobec „nostalgii tradycjonalizmu". Warto także wspomnieć, że kardynał kilkakrotnie odwiedził Koreę Północną, stroniąc od jej krytyki w przestrzeni publicznej, a także poparł tajną ugodę z KPCh.

Matteo Maria kardynał Zuppi

Urodzony: 11.10.1955 (69 lat) w Rzymie we Włoszech.

Zawołanie biskupie: „Gaudium Domini Fortitudo Vestra" (Radość w Panu jest waszą ostoją).

Szanse według Polymarket: 13%

Kardynała Zuppiego można określić jako kardynała Sant'Egidio, który od swoich młodzieńczych lat zna się ze wspomnianym wyżej założycielem wspólnoty Andreą Riccardim. Wyświęcony w 1981 r., twierdzi, że jego powołanie właśnie narodziło się wspólnocie Sant'Egidio,[30] która, z jego pomocą, doprowadziła do podpisania traktatu pokojowego pomiędzy rządem Mozambiku i rebeliantami z RENAMO w 1992 r. W latach 2000-2012 był asystentem generalnym Sant'Egidio, zostając arcybiskupem Bolonii w 2015 r. i przewodniczącym Konferencji Episkopatu Włoch w 2022 r. Kardynał Zuppi cieszył się sporym zaufaniem papieża Franciszka, który go wyznaczył specjalnym wysłannikiem do Rosji i Ukrainy, pomijając tym samym kardynała Parolina. Poza koneksjami z Sant'Egidio kardynał Zuppi może także pochwalić się bliskimi kontaktami z masonerią oraz uznawaniem go przez media za kapelana Partii Demokratycznej, największej włoskiej partii lewicowej.[31] Zuppi popiera synodalność i błogosławienie par homoseksualnych. Jest otwarty na zniesienie celibatu, *Amoris Laetitia* oraz porozumienie z KPCh. Nietypowym wątkiem w biografii Zuppiego jest jednak to, że nie jest przeciwny Mszy tradycyjnej, a nawet sam ją odprawiał. Gdyby kardynał Zuppi został papieżem, Kościół na pewno czekałaby kontynuacja pontyfikatu Franciszka. Sandro Magister zadał pytanie, czy prawdziwym papieżem nie byłby wtedy może założyciel Sant'Egidio Andrea Riccardi.[32]

Podsumowanie

Wydaje się, że po lekturze tego raportu z oblężonego przez kardynałów miasta Czytelnik może lepiej zrozumieć, czemu nasz Pan i Zbawca modlił się do Swego Ojca słowami „aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno" (Jan 17:21). W zależności od wyboru kolegium kardynałów w Kaplicy Sykstyńskiej w najbliższym czasie przyszłość Kościoła kreśli się w całym kalejdoskopie możliwych barw.

Warto wiedzieć o barwach różnych książąt Kościoła, ale pośród tych manewrów warto też nie zapominać o jednej rzeczy, o której wspomina kardynał Nichols, arcybiskup Westminster:

„Wiem, że muszę się ogarnąć i podejść z większym wyczuciem do całego tego politycznego manewrowania, zakładów u Paddy Powera [firma bukmacherska] i tym podobnych rzeczy, i powiedzieć sobie: «tak naprawdę to jest grupa mężczyzn próbujących rozeznać wolę Boga»".[33]

W obliczu tych manewrów może się nam, którzy nie piastujemy godności kardynalskich, wydawać, iż nie pozostaje nam nic oprócz oglądania ich z góry upatrzonej pozycji, lecz to błąd. Każdy z nas posiada potężny oręż – modlitwę. Modlitwa, zdaniem profesora Bartyzela, jest aktem kontrrewolucyjnym, i wszystkim udział w tej kontrrewolucji sugeruję, zachęcając do modlitwy o to, żeby następny papież był dobrym papieżem, oddanym woli Chrystusa.

Bibliografia:

Allen Jr., John L. „Modern papal contender invokes ancient Roman legend on abortion". Crux, 4 maj 2023, cruxnow.com/news-analysis/2023/05/modern-papal-contender-invokes-ancient-roman-legend-on-abortion.

„'Papabile' of the Day: Cardinal Fridolin Ambongo Besungu". Crux, 27 kwi 2025, cruxnow.com/papal-transition/2025/04/papabile-of-the-day-cardinal-fridolin-ambongo-besungu.

„Papabile of the day: Cardinal Jean-Marc Aveline emerges as a unifier with a global vision – Catholic Herald". Catholic Herald – Breaking news and opinion from the online edition of Britain's leading Catholic newspaper, 29 kwi 2025, thecatholicherald.com/papabile-of-the-day-cardinal-jean-marc-aveline-emerges-as-a-unifier-with-a-global-vision.

'Papabile' of the Day: Cardinal Luis Antonio "Chito" Tagle". *Crux*, 30 kwi 2025, cruxnow.com/papal-transition/2025/04/papabile-of-the-day-cardinal-luis-antonio-chito-tagle

Papabile' of the Day: Cardinal Matteo Zuppi". *Crux*, 25 kwi 2025, cruxnow.com/papal-transition/2025/04/papabile-of-the-day-cardinal-matteo-zuppi.

'Papabile' of the Day: Cardinal Pierbattista Pizzaballa". *Crux*, 28 kwi 2025, cruxnow.com/papal-transition/2025/04/papabile-of-the-day-cardinal-pierbattista-pizzaballa.

'Papabile' of the Day: Cardinal Pietro Parolin". *Crux*, 24 kwi 2025, cruxnow.com/papal-transition/2025/04/papabile-of-the-day-cardinal-pietro-parolin.

Aveline, Jean-Marc. „Le dialogue: Chemin d'espérance". La Croix, www.la-croix.com/Definitions/Lexique/Dialogue-inter-religieux/Le-dialogue-chemin-d-esperance. Dostęp 30 kwi 2025.

Balzan, Jurgen. „Cardinal told of Bishop's bullying nature". MaltaToday.com.mt, 8 wrz 2015,www.maltatoday.com.mt/news/national/56861/cardinal_told_of_bishops_bullying_nature#.XZSR9C-Q1uV.

Bunson, Matthew. „Cardinal Goh: 'Deep encounter with Jesus' is key to passing on faith". Catholic News Agency, 3 maj 2024, www.catholicnewsagency.com/news/257565/cardinal-william-goh-of-singapore-deep-encounter-with-jesus-is-key-to-passing-on-the-faith.

„Cardinal Müller warns Church risks split if 'orthodox' pope not chosen – Catholic Herald". Catholic Herald, 24 kwi 2025, thecatholicherald.com/cardinal-muller-warns-church-risks-split-if-orthodox-pope-not-chosen.

Condon, Ed. „Waking a pope, the Becciu Test, and Francis and the Freemasons". The Pillar | Substack, 25 kwi 2025, www.pillarcatholic.com/p/waking-a-pope-the-becciu-test-and.

Coppen, Luke. „What's happening to synodality?" The Pillar | Substack, 28 kwi 2025,www.pillarcatholic.com/p/whats-happening-to-synodality.

„EXCLUSIVE: Vatican officials deny involvement in rumored Latin Mass crackdown – LifeSite". LifeSite, 9 sie 2024, www.lifesitenews.com/analysis/exclusive-vatican-officials-deny-involvement-in-rumored-latin-mass-crackdown

de Mattei, Roberto. „The Death of Pope Francis: The End of An Era?" RORATE CÆLI, 23 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/the-death-of-pope-francis-end-of-era-by.html

Dorman, Robin. „Dog Meat and the Catholic Church of South Korea". IDA USA, 10 wrz 2014,www.idausa.org/dog-meat-catholic-church-south-korea.

Dulle, Colleen. „Cardinal Becciu will not participate in conclave following dispute over right to vote". America Magazine, 28 kwi 2025, www.americamagazine.org/faith/2025/04/28/cardinal-becciu-conclave-250496.

Faludy, Alex. „Péter Erdő is a strong candidate to be the next pope – and that's reason to be fearful | Alex Faludy". the Guardian, 25 kwi 2025, www.theguardian.com/commentisfree/2025/apr/25/peter-erdo-hungary-next-pope-reason-fearf

Flynn, JD. „God rest the pope. Here's what comes next". The Pillar | Substack, 22 kwi 2025,www.pillarcatholic.com/p/god-rest-the-pope-heres-what-comes.

Goh, Charlene. „Singapore's first Catholic cardinal vows to promote unity and love 'among all humankind', plans research centre for inter-religious work". Today Online, 9 wrz 2022, www.todayonline.com/singapore/singapore-first-catholic-cardinal-unity-love-humankind-plans-research-centre-interreligious-work-1988221.

„Gugerotti, le plan B du cardinal Parolin ?" Riposte-catholique, 26 kwi 2025, riposte-catholique.fr/archives/202686.

Gurpegui, Jaime. „Conclave Chronicles: Francis died too fast, and the College of Cardinals is adrift". Rorate Caeli, 29 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/conclave-chronicles-francis-died-too.html.

Horowitz, Jason. „As cardinals prepare to elect a pope, one motto is 'unity.' that's divisive." The New York Times, 27 kwi 2025, www.nytimes.com/2025/04/27/world/europe/cardinals-church-conclave-pope.html

„Interactive Map". The College of Cardinals Report, collegeofcardinalsreport.com/interactive-map. Dostęp 30 kwi 2025

„Is Pope Francis Opening the Doors of the Church to "Queer Theology"? – Corrispondenza romana". Corrispondenza Romana, 6 lut 2018, www.corrispondenzaromana.it/international-news/is-pope-francis-opening-the-doors-of-the-church-to-que-

er-theology.
„Kasper: “Il popolo di Dio ha già votato ai funerali e ha invocato continuità con Francesco””. la Republicca, 28 kwi 2025, www.repubblica.it/politica/2025/04/28/news/walter_kasper_papa_francesco_popolo_intervista-424152428.
Liedl, Jonathan. „Synod on Synodality: 23 Movers and Shakers at the 2023 Synodal Assembly”. National Catholic Register, 25 wrz 2023, www.ncregister.com/news/synod-on-synodality-23-movers-and-shakers-at-the-2023-synodal-assembly.
Magister, Sandro. „Conclave in Sight, Operation Sant’Egidio”. Settimo Cielo, 12 paź 2021, web.archive.org/web/20221203145542/magister.blogautore.espresso.repubblica.it/2021/10/12/conclave-in-sight-operation-sant’egidio
„Parolin Is the Candidate Being Noised About, But He’s a Lame Duck | Diakonos.be”. Diakonos, 10 kwi 2025, www.diakonos.be/parolin-is-the-candidate-being-noised-about-but-hes-a-lame-duck
„Pontificate on the Wane, but With Francis Still Alone in Command | Diakonos.be”. Diakonos, 6 mar 2025, www.diakonos.be/pontificate-on-the-wane-but-with-francis-still-alone-in-command.
„Surprise. The “Papabile” of the Community of Sant’Egidio Is Not Zuppi, but Tolentino | Diakonos.be”. Diakonos, 20 mar 2025, www.diakonos.be/surprise-the-papabile-of-the-community-of-santegidio-is-not-zuppi-but-tolentino.
„Meet the conclave: Cardinal Pietro Parolin”. The Pillar | Substack, 28 kwi 2025, www.pillarcatholic.com/p/meet-the-conclave-cardinal-pietro-cd8.
Millare, Kristina. „2 cardinal electors, from Spain and Kenya, to miss papal conclave”. Catholic News Agency, 30 kwi 2025, www.catholicnewsagency.com/news/263763/2-cardinal-electors-from-spain-and-kenya-will-not-attend-upcoming-conclave
Montagna, Diane. „Vatican Document Further Restricting TLM said to Exist, Backed by Cardinal Parolin”. The Remnant Newspaper, 25 cze 2024, remnantnewspaper.com/web/index.php/articles/item/7252-vatican-document-further-restricting-tlm-said-to-exist-be-backed-by-cardinal-parolin.
Napolitano, Pasquale. „Il cappellano del Pd è diventato cardinale: sinistra e comunità Lgbt już fanno festa”. il Giornale, 3 wrz 2019, www.ilgiornale.it/news/politica/cappellano-pd-diventato-cardinale-sinistra-e-comunit-lgbt-gi-1747705.html.
„Nazywają go 'Wojtyłą z Azji' i wie co to wódka”. TVN24, 24 kwi 2025, tvn24.pl/swiat/luis-antonio-tagle-kim-jest-jeden-z-faworytow-na-nowego-papieza-st8426005.
Pagnotti, Simonetta. „Monsignor Matteo Zuppi: 50 anni dalla parte degli ultimi”. Famiglia Cristiana, 1 mar 2018,www.famigliacristiana.it/articolo/monsignor-matteo-zuppi-50-anni-dalla-parte-degli-ultimi.aspx.
Pentin, Edward. „Sweden’s First Cardinal Speaks with the Register”. National Catholic Register, 29 cze 2017,www.ncregister.com/news/sweden-s-first-cardinal-speaks-with-the-register.
The next Pope: The leading Cardinal candidates. Sophia Institute Press, 2020.
Shine, Robert. „Bishops in Uruguay Divided on Nation’s Transgender Equality Law – New Ways Ministry”. New Ways Ministry, 2 sie 2019, www.newwaysministry.org/2019/08/02/bishops-in-uruguay-divided-on-nations-transgender-equality-law.
„Sri Lanka: Kard. Ranjith chce, żeby lankijskich kleryków kształcili księża FSSPX”. Wiadomości Tradycji Katolickiej, 17 maj 2012, news.fsspx.pl/2012/05/sri-lanka-kard-ranjith-chce-zeby-lankijskich-klerykow-ksztalcili-ksieza-fsspx.
The Wanderer. „The Vatican Is Now in Utter Chaos, As Was Foreseeable”. Rorate Caeli, 23 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/the-vatican-is-now-in-utter-chaos-as-it.html.
Verweij, Serre. „A RORATE Guide to the Cardinals and the Conclave”. RORATE CÆLI, 26 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/a-rorate-guide-to-cardinals-and-conclave.html.
„The End of the Vatican II Era and the Future Conclave”. Rorate Caeli, 15 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/the-end-of-vatican-ii-era-and-future.html.
x.com/carbo_al/status/1914836675693351149, 23 kwi 2025.

---

[1] Wszelkie tłumaczenia własne; „Kasper: “Il popolo di Dio ha già votato ai funerali e ha invocato continuità con Francesco””. *la Republicca*, 28 kwi 2025, www.repubblica.it/politica/2025/04/28/news/walter_kasper_papa_francesco_popolo_intervista-424152428.

[2] Horowitz, Jason. „As cardinals prepare to elect a pope, one motto is ‘unity.’ that’s divisive.” *The New York Times*, 27 kwi 2025, www.nytimes.com/2025/04/27/world/europe/cardinals-church-conclave-pope.html.

[3] Ibidem.

[4] „Cardinal Müller warns Church risks split if ‘orthodox’ pope not chosen – Catholic Herald”. *Catholic Herald*, 24 kwi 2025, thecatholicherald.com/cardinal-muller-warns-church-risks-split-if-orthodox-pope-not-chosen.

[5] *https://x.com/carbo_al/status/1914836675693351149*, 23 kwi 2025, x.com/carbo_al/status/1914836675693351149.

[6] Dulle, Colleen. „Cardinal Becciu will not participate in conclave following dispute over right to vote". *America Magazine*, 28 kwi 2025, www.americamagazine.org/faith/2025/04/28/cardinal-becciu-conclave-250496.

[7] Millare, Kristina. „2 cardinal electors, from Spain and Kenya, to miss papal conclave". *Catholic News Agency*, 30 kwi 2025, www.catholicnewsagency.com/news/263763/2-cardinal-electors-from-spain-and-kenya-will-not-attend-upcoming-conclave.

[8] „Interactive Map". *The College of Cardinals Report*, collegeofcardinalsreport.com/interactive-map. Dostęp 30 kwi 2025.

[9] Dorman, Robin. „Dog Meat and the Catholic Church of South Korea". *IDA USA*, 10 wrz 2014, www.idausa.org/dog-meat-catholic-church-south-korea.

[10] Polymarket jest popularnym światowym rynkiem prognoz, bazującym na kryptowalutach. Stan na 28.04.

[11] Allen Jr, John L. „'Papabile' of the Day: Cardinal Fridolin Ambongo Besungu". *Crux*, 27 kwi 2025, cruxnow.com/papal-transition/2025/04/papabile-of-the-day-cardinal-fridolin-ambongo-besungu.

[12] Aveline, Jean-Marc. „Le dialogue: Chemin d'espérance". *La Croix*, www.la-croix.com/Definitions/Lexique/Dialogue-interreligieux/Le-dialogue-chemin-d-esperance. Dostęp 30 kwi 2025.

[13] Allen Jr, John L. „Papabile of the day: Cardinal Jean-Marc Aveline emerges as a unifier with a global vision – Catholic Herald". *Catholic Herald – Breaking news and opinion from the online edition of Britain's leading Catholic newspaper*, 29 kwi 2025, thecatholicherald.com/papabile-of-the-day-cardinal-jean-marc-aveline-emerges-as-a-unifier-with-a-global-vision.

[14] Liedl, Jonathan. „Synod on Synodality: 23 Movers and Shakers at the 2023 Synodal Assembly". *National Catholic Register*, 25 wrz 2023, www.ncregister.com/news/synod-on-synodality-23-movers-and-shakers-at-the-2023-synodal-assembly.

[15] Gurpegui, Jaime. „Conclave Chronicles: Francis died too fast, and the College of Cardinals is adrift". *Rorate Caeli*, 29 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/conclave-chronicles-francis-died-too.html.

[16] Faludy, Alex. „Péter Erdő is a strong candidate to be the next pope – and that's reason to be fearful | Alex Faludy". *the Guardian*, 25 kwi 2025, www.theguardian.com/commentisfree/2025/apr/25/peter-erdo-hungary-next-pope-reason-fearful.

[17] Goh, Charlene. „Singapore's first Catholic cardinal vows to promote unity and love 'among all humankind', plans research centre for inter-religious work". *Today Online*, 9 wrz 2022, www.todayonline.com/singapore/singapore-first-catholic-cardinal-unity-love-humankind-plans-research-centre-interreligious-work-1988221.

[18] Balzan, Jurgen. „Cardinal told of Bishop's bullying nature". *MaltaToday.com.mt*, 8 wrz 2015, www.maltatoday.com.mt/news/national/56861/cardinal_told_of_bishops_bullying_nature#.XZSR9C-Q1uV.

[19] Montagna, Diane. „Vatican Document Further Restricting TLM said to Exist, Backed by Cardinal Parolin". *The Remnant Newspaper*, 25 cze 2024, remnantnewspaper.com/web/index.php/articles/item/7252-vatican-document-further-restricting-tlm-said-to-exist-be-backed-by-cardinal-parolin.

[20] „EXCLUSIVE: Vatican officials deny involvement in rumored Latin Mass crackdown – LifeSite". *LifeSite*, 9 sie 2024, www.lifesitenews.com/analysis/exclusive-vatican-officials-deny-involvement-in-rumored-latin-mass-crackdown.

[21] Horowitz, Jason. „As cardinals prepare to elect a pope, one motto is 'unity.' that's divisive." *The New York Times*, 27 kwi 2025, www.nytimes.com/2025/04/27/world/europe/cardinals-church-conclave-pope.html.

[22] „Gugerotti, le plan B du cardinal Parolin ?" *Riposte-catholique*, 26 kwi 2025, riposte-catholique.fr/archives/202686.

[23] „Is Pope Francis Opening the Doors of the Church to "Queer Theology"? – Corrispondenza romana". *Corrispondenza Romana*, 6 lut 2018, www.corrispondenzaromana.it/international-news/is-pope-francis-opening-the-doors-of-the-church-to-queer-theology.

[24] Magister, Sandro. „Surprise. The "Papabile" of the Community of Sant'Egidio Is Not Zuppi, but Tolentino |

Diakonos.be". *Diakonos*, 20 mar 2025, www.diakonos.be/surprise-the-papabile-of-the-community-of-santegidio-is-not-zuppi-but-tolentino.

[25] Magister, Sandro. „Parolin Is the Candidate Being Noised About, But He's a Lame Duck | Diakonos.be". *Diakonos*, 10 kwi 2025, www.diakonos.be/parolin-is-the-candidate-being-noised-about-but-hes-a-lame-duck.

[26] Verweij, Serre. „A RORATE Guide to the Cardinals and the Conclave". *RORATE CÆLI*, 26 kwi 2025, rorate-caeli.blogspot.com/2025/04/a-rorate-guide-to-cardinals-and-conclave.html.

[27] „Sri Lanka: Kard. Ranjith chce, żeby lankijskich kleryków kształcili księża FSSPX". *Wiadomości Tradycji Katolickiej*, 17 maj 2012, news.fsspx.pl/2012/05/sri-lanka-kard-ranjith-chce-zeby-lankijskich-klerykow-ksztalcili-ksieza-fsspx.

[28] https://www.newwaysministry.org/2019/08/02/bishops-in-uruguay-divided-on-nations-transgender-equality-law/

[29] „Nazywają go „Wojtyłą z Azji" i wie co to wódka". *TVN24*, 24 kwi 2025, tvn24.pl/swiat/luis-antonio-tagle-kim-jest-jeden-z-faworytow-na-nowego-papieza-st8426005.

[30] Pagnotti, Simonetta. „Monsignor Matteo Zuppi: 50 anni dalla parte degli ultimi". *Famiglia Cristiana*, 1 mar 2018, www.famigliacristiana.it/articolo/monsignor-matteo-zuppi-50-anni-dalla-parte-degli-ultimi.aspx.

[31] Napolitano, Pasquale. „Il cappellano del Pd è diventato cardinale: sinistra e comunità Lgbt già fanno festa". *il Giornale*, 3 wrz 2019, www.ilgiornale.it/news/politica/cappellano-pd-diventato-cardinale-sinistra-e-comunit-lgbt-gi-1747705.html.

[32] Magister, Sandro. „Conclave in Sight, Operation Sant'Egidio". *Settimo Cielo*, 12 paź 2021, web.archive.org/web/20221203145542/magister.blogautore.espresso.repubblica.it/2021/10/12/conclave-in-sight-operation-sant'egidio.

[33] https://thecatholicherald.com/cardinal-nichols-says-ready-to-do-his-duty-but-prospect-of-conclave-is-intimidating/

Nagranie: https://www.youtube.com/watch?v=JJAVxLAA9q8

Oryginał: https://nlad-kopia1113.instawp.site/dwudziestu-w-walce-o-tron-piotrowy-przeglad-kandydatow-do-papiestwa/

NIEZALEŻNOŚĆ KOSZTUJE

Utrzymują nas przede wszystkim czytelnicy. Dzięki nim możemy publikować analizy, których nikt nam nie zamawia, i zostawiać je otwarte dla wszystkich.

WESPRZYJ NAS

wspieram.nlad.pl

Zeskanuj, aby wesprzeć